

امدادگر اورژانس و فوریت‌های پزشکی

(آموزش جامع برای مربیان و تمامی علاقه‌مندان)

تألیف و گردآوری:

مهندس علی فادمیان

«مدرس نمونه جهاد داذلنگاهی استان مازندران»

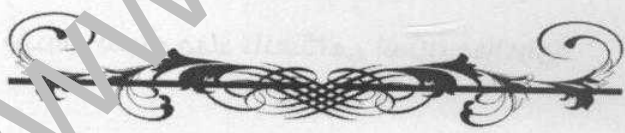
با همکاری:

مهدی محمد پور

زهره پیر دیرین

گروه علمی، پژوهشی مرکز آموزش صبا مهر دانش،

سرشناسه	خادمیان، محمدعلی، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	امدادگر اورژانس و فوریت‌های پزشکی: (آموزش جامع برای مربیان و تمامی علاقه‌مندان)/تالیف و گردآوری محمدعلی خادمیان، با همکاری مهدی محمدپور، زهرا پیردیرین.
مشخصات نشر	تهران: توانا گستر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۳۸ص: مصور
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۳۳۴-۲۷-۰ ۱۸۰,۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	کتاب‌های اولیه -- دستنامه‌ها
موضوع	First aid in illness and injury -- Handbooks, manuals, etc.
رده بندی کنگره	دک ۸۱۰/۱۶/خ/۸۶ RC
رده بندی دیویی	۶۱۶/۰۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۵۳۲۷۵

عنوان و نام پدیدآورنده: امدادگر اورژانس و فوریت‌های پزشکی /

طراحی جلد: محمدعلی خادمیان

تألیف و گردآوری: محمدعلی خادمیان، با همکاری: مهدی محمد پور، زهرا پیردیرین

صفحه آرا: آرمیتا گودرزی پور

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۹۵ قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ ریال

مشخصات نشر: توانا گستر تهران ۹۵/

فهرست

۱۷	 مقدمه
۲۱	 فصل ۱ / آشنایی با آناتومی بدن انسان
۲۱	 آناتومی
۲۲	 آشنایی با دستگاه‌های بدن
۲۲	 Respiratory System دستگاه تنفس
۲۳	 Circulation System دستگاه گردش خون
۲۷	 Digestive System دستگاه گوارش
۳۰	 Skeletal System دستگاه اسکلتی
۳۳	 Muscular System دستگاه عضلانی
۳۶	 Urinary System دستگاه ادراری
۳۷	 Nervous System دستگاه عصبی
۳۹	 دستگاه حواس
۳۹	 بینایی (چشم)
۴۱	 شنوایی (گوش)
۴۲	 بویایی (بینی)
۴۳	 چشایی (زبان)
۴۳	 لامسه (پوست)
۴۹	 فصل ۲ / کمک‌ها اولیه و ارزیابی مصدوم
۴۹	 First Aid تعریف کمک‌های اولیه
۴۹	 تعریف امدادگر
۵۰	 مشخصات جعبه یا کیف کمک‌های اولیه
۵۱	 مدیریت صحنه آسیب به روش STOP
۵۳	 ارزیابی مصدوم
۵۳	 ارزیابی اولیه مصدوم
۵۷	 ارزیابی ثانویه مصدوم
۸۵	 فصل ۳ / خفگی و اختلالات تنفسی
۸۵	 Choking تعریف خفگی
۸۵	 عوامل خفگی

- ۸۵ علائم و نشانه‌های خفگی
- ۸۶ آسم Asthma
- ۸۷ آتלקتازی Atelectasis
- ۸۸ آمفیسم Emphysema
- ۸۹ آمبولی ریه Embolic lung
- ۹۰ خفگی در آب (غرق شدگی)
- ۹۱ شی خارجی در گلو (انسداد راه هوایی)
- ۹۱ روش‌های خارج کردن جسم خارجی از راه هوایی
- ۹۲ مانور هایملیخ (هایملیش) Heimlich Maneuver
- ۹۲ ریه به پشت
- ۹۲ فشار شکمی
- ۹۳ فشار شکمی - افراد بی‌هوش
- ۹۳ فشار به قفسه سینه
- ۹۳ هایملیخ در نوزادان
- ۹۴ وضعیت بهبودی
- ۹۹ فصل ۴/۱ احیای قلبی ریوی
- ۹۹ احیاء قلبی - ریوی - مغز (CPR)
- ۱۰۰ ایست قلبی
- ۱۰۰ ایست تنفسی
- ۱۰۱ علائم ایست قلبی ریوی
- ۱۰۲ مرگ بالینی و مرگ بیولوژیک (دائمی)
- ۱۰۲ زمان طلایی در احیای قلبی ریوی
- ۱۰۳ احیای قلبی ریوی پایه (BCLS)
- ۱۰۴ A: باز کردن راه هوایی
- ۱۰۵ B - برقراری تنفس
- ۱۰۶ C - برقراری گردش خون
- ۱۰۸ در چه مواقعی CPR را قطع می‌کنیم؟
- ۱۰۹ عوارض CPR
- ۱۰۹ مشت زدن به جلوی قلب
- ۱۰۹ احیاء قلبی ریوی در مادران باردار
- ۱۰۹ ایست قلبی ریوی در مادران باردار

۱۱۰	اشاره‌ای بر چند تغییرات فیزیولوژیک در مادران باردار:
۱۱۱	روش انجام احیاء قلبی ریوی (CPCR) در مادران باردار:
۱۱۲	عوارض احیاء قلبی ریوی در مادران باردار:
۱۱۳	انجام سزارین:
۱۱۴	دیفبریلایسیون (Defibrillation):
۱۱۴	انواع دیفبریلاتور:
۱۱۵	اهمیت به‌کارگیری سریع دیفبریلاتور:
	اطلاعاتی خاص پیرامون دیفبریلاتور خارجی خودکار (Automated External Defibrillator):
۱۱۶	
۱۱۶	اهمیت AED:
۱۱۷	نحوه کار با AED:
	خلاصه‌ای از نکات کلیدی و تغییرات اساسی CPCR، ترجمه‌شده از گایدلاین ۲۰۱۰ و
۱۱۸	۲۰۱۵:
۱۳۱	فصل ۱۵/ فوریت در آسیب‌های خاکی:
۱۳۱	آنژین صدری Chest pain:
۱۳۱	علل به وجود آورنده آنژین صدری:
۱۳۱	علائم و نشانه‌های آنژین صدری:
۱۳۲	اقدامات و کمک‌های اولیه هنگام بروز آنژین صدری:
۱۳۲	سکته قلبی یا حمله قلبی Myocardial Infraction:
۱۳۲	علل ایجاد سکته قلبی MI:
۱۳۳	علائم و نشانه‌های سکته قلبی:
۱۳۳	سکته مغزی Cerebral Vascular Accident:
۱۳۵	علل به وجود آورنده سکته مغزی (CVA):
۱۳۵	علائم و نشانه‌های سکته مغزی:
۱۳۶	آپاندیسیت Appendicitis:
۱۳۷	علائم و نشانه‌های آپاندیسیت:
۱۳۸	دیابت شیرین Diabetes Mellitus:
۱۳۸	شوگ ناشی از انسولین:
۱۳۹	کمای دیابتی:
۱۳۹	شوگ Shock:
۱۳۹	نارسایی قلب (پمپ):

- ۱۴۰.....نارسایی لوله‌ها (رگ‌ها):
- ۱۴۰.....از دست دادن مایع:
- ۱۴۱.....علائم و نشانه‌های شوک:
- ۱۴۲.....درمان‌های عمومی شوک:
- ۱۴۳.....Faint غش:
- ۱۴۳.....علل غش:
- ۱۴۴.....علائم و نشانه‌های غش:
- ۱۴۴.....تشنج:
- ۱۴۶.....Epilepsy صرع:
- ۱۴۶.....شیخه صرع:
- ۱۴۷.....علل صرع:
- ۱۴۹.....انواع صرع:
- ۱۴۹.....Petit mal صرع کوچک:
- ۱۴۹.....Grand mal صرع بزرگ:
- ۱۵۵.....فصل ۱۶ خونریزی و انواع زخم:
- ۱۵۵.....تعریف خونریزی:
- ۱۵۵.....انواع خونریزی با توجه به کتب:
- ۱۵۵.....انواع خونریزی با توجه به عروق:
- ۱۵۶.....روش‌های مهار یا بند آوردن خونریزی:
- ۱۵۶.....۱. فشار مستقیم:
- ۱۵۷.....۲. بالا نگه داشتن عضو:
- ۱۵۷.....۳. فشار بر نقاط فشار:
- ۱۵۸.....۴. استفاده از تورنیکه:
- ۱۵۹.....زخم‌ها و انواع آن Wound:
- ۱۶۰.....جایگاه مراقبت پرستاری از زخم:
- ۱۶۰.....طبقه‌بندی زخم‌ها:
- ۱۶۰.....۱. تقسیم‌بندی از نظر علل پیدایش:
- ۱۶۱.....۲. تقسیم‌بندی زخم‌ها از نظر پاکیزگی:
- ۱۶۱.....عوارض کلی زخم‌ها:
- ۱۶۲.....۱. عفونت:
- ۱۶۲.....۲. کزاز:

۱۶۲	۳. قطع عضو:
۱۶۲	انواع زخم:
۱۶۳	انواع زخم باز:
۱۶۵	روش مراقبت از عضو قطع شده:
۱۶۶	انواع زخم بسته:
۱۷۱	فصل ۷ / تروما
۱۷۱	تعریف تروما:
۱۷۱	آسیب های تروما:
۱۷۲	علائم تحریک منتهی:
۱۷۲	آسیب های جمعی:
۱۷۳	تکان مغزی Concussion:
۱۷۴	خونریزی مغزی:
۱۷۶	زخم های شکم:
۱۷۸	ترومای قفسه سینه:
۱۷۹	شکستگی دنده ها و قفسه سینه:
۱۸۰	صدمات مربوط به فضای پلور:
۱۸۰	پنوموتوراکس ساده (Simple Pneumothorax):
۱۸۱	پنوموتوراکس فشارنده (Tension Pneumothorax):
۱۸۳	پنوموتوراکس باز یا زخم مکنده قفسه سینه (Open Pneumothorax):
۱۸۴	هموتوراکس (Hemothorax):
۱۸۵	خفگی تروماتیک:
۱۹۱	فصل ۸ / آسیب های اسکلتی
۱۹۱	صدمات بافت نرم:
۱۹۱	کشیدگی Strain:
۱۹۲	پیچ خوردگی Sprain:
۱۹۲	شکستگی Fracture:
۱۹۳	علل به وجود آورنده شکستگی:
۱۹۴	آمبولی چربی:
۱۹۴	آسیب های نخاع:
۱۹۶	قفسه سینه مواج:
۱۹۶	دررفتگی:

۲۰۱	فصل ۹ سوختگی
۲۰۱	سوختگی Burn
۲۰۱	عواملی که در شدت و میزان سوختگی مؤثرند:
۲۰۱	عوارض مهم سوختگی عبارت‌اند از:
۲۰۱	انواع سوختگی:
۲۰۲	سوختگی درجه ۱ یا سطحی:
۲۰۳	سوختگی درجه ۲ یا نیمه ضخامت:
۲۰۳	سوختگی درجه ۳ یا تمام ضخامت:
۲۰۵	خلاصه طبقه‌بندی انجمن سوختگی آمریکا درباره شدت سوختگی:
۲۰۵	سخت سوختگی:
۲۰۶	قانون نه درصد (۷-۹):
۲۰۶	روش کف سوختگی:
۲۰۷	سوختگی با مایع شیمیایی:
۲۰۷	سوختگی‌های الکتریکی:
۲۰۸	سوختگی‌های حاصل از مایعات جوش:
۲۱۱	فصل ۱۰ مسمومیت‌ها
۲۱۳	مسمومیت‌ها Poisoning
۲۱۳	تعریف سم:
۲۱۴	راه‌های ورود سم به بدن:
۲۱۴	اقدامات کلی در مسمومیت‌ها:
۲۱۵	مسمومیت گوارشی:
۲۱۶	مسمومیت با الکل:
۲۱۶	سم بوتولیسم:
۲۱۶	مسمومیت تنفسی:
۲۱۷	مسمومیت‌های تماسی:
۲۱۸	مسمومیت‌های تزریقی:
۲۲۴	عقرب‌زدگی:
۲۲۹	فصل ۱۱ آسیب‌های ناشی از گرما و سرما:
۲۲۹	گرم‌زدگی:
۲۲۹	اثرات گرم‌زدگی بر بدن:
۲۲۹	عوامل مستعد کننده آسیب‌های گرمایی:

۲۳۰	کرامپ گرمایی:
۲۳۰	بی رمقی گرمایی:
۲۳۰	هیپر ترومی:
۲۳۱	اقدامات پیشگیرانه در برابر گرمزدگی:
۲۳۱	شوک گرمایی:
۲۳۲	درمان شوک گرمایی:
۲۳۲	پیشگیری از گرمزدگی:
۲۳۲	سرمازدگی:
۲۳۲	عوامل تسدیدکننده هیپوترومی:
۲۳۳	۱. سرمازدگی خفیف:
۲۳۳	۲. سرمازدگی متوسط:
۲۳۳	۳. سرمازدگی شدید:
۲۳۴	مراقبت‌های اولیه در سرمازدگی با هیپوترمی:
۲۳۴	بخ زدگی:
۲۳۹	فصل ۱۲ / آتل‌بندی، بانسمان و بانداژ:
۲۳۹	آتل‌بندی:
۲۳۹	تعریف آتل:
۲۳۹	قوانین آتل‌بندی:
۲۴۰	آتل‌بندی آسیب‌های مناطق مختلف:
۲۴۰	آسیب‌های کمربند شانه‌ای:
۲۴۰	دررفتگی شانه:
۲۴۱	آسیب‌های آرنج:
۲۴۱	آسیب‌های کف دست، مچ و انگشتان:
۲۴۲	شکستگی‌های لگن:
۲۴۲	آسیب مفصل ران:
۲۴۳	آسیب‌های ران:
۲۴۳	آسیب‌های زانو:
۲۴۳	آسیب‌های ساق پا:
۲۴۴	آسیب‌های مچ و کف پا:
۲۴۴	بانسمان Dressing:
۲۴۴	انواع بانسمان:

۲۴۵	محلول‌های ضد عفونی کننده:
۲۴۵	بانداز Bandage:
۲۴۶	قواعد اساسی بانداز:
۲۴۷	انواع باند:
۲۴۸	نحوه باندپیچی نواحی مختلف بدن انسان:
۲۵۲	فصل ۱۳/ تریاژ:
۲۵۲	تریاز Triage:
۲۵۲	تاریخچه تریاز:
۲۵۲	اهمیت و نقش تریاز:
۲۵۲	افا، مسئول در سیستم تریاز:
۲۵۵	تریاز STAR:
۲۵۶	تریاز TRTS:
۲۵۷	تریاز CRAI 15:
۲۵۸	پویایی تریاز:
۲۶۳	فصل ۱۴/ حمل مصدوم:
۲۶۳	توضیحات کلی برای حمل مصدوم:
۲۶۴	تعریف حمل:
۲۶۵	توانایی حمل و انتقال مصدوم:
۲۶۵	الف) حمل‌های یک نفره:
۲۶۶	ب) حمل‌های دوفره:
۲۶۸	ج) حمل‌های گروهی:
۲۶۹	حمل‌های گروهی به روایت تصویر:
۲۷۰	حمل با یک برد (تخته بلند کمربند):
۲۷۵	فصل ۱۵/ داروهای OTC یا بدون نسخه:
۲۷۵	داروهای OTC یا بدون نسخه:
۲۷۵	شایع‌ترین داروهای OTC:
۲۷۵	مسکن‌ها:
۲۷۵	آنتی هیستامین‌ها:
۲۷۶	دکونژستان ها (ضد احتقان ها):
۲۷۶	داروهای ضد سرفه:
۲۷۶	چگونگی استفاده کردن از مطالب بروشور داروهای بدون نسخه OTC:

۲۷۷	مهم‌ترین عوارض جانبی داروهای OTC
۲۷۸	لیست داروهای OTC
۲۸۳	فصل ۱۶/ تجهیزات
۲۸۳	تجهیزات مورد استفاده در انتقال بیمار:
۲۸۳	برانکارد چرخ‌دار:
۲۸۳	تخته پشتی بلند (بک برد) Back board
۲۸۴	ایموبیلاایزر immobilizer سر
۲۸۴	صندل مخصوص پلکان Stair chair
۲۸۵	تخته پشتی کوتاه (شورت بک برد) Short backboard
۲۸۵	برانکارد قاشقی (اسکوپ) Scoop
۲۸۶	برانکارد قابل انعطاف برزنت
۲۸۷	Basket stretcher سبک
۲۸۷	ب) تجهیزات لازم جهت باز کردن راه‌های تنفسی و اکسیژن‌رسانی:
۲۸۷	لوله اروفاونریال - ایروی دهانی:
۲۸۸	لوله نازوفارنژیال - ایروی بینی:
۲۸۹	پیچ دهان بازکن:
۲۸۹	ساکشن:
۲۹۰	لارنگوسکوپ:
۲۹۲	استیلت Stylet
۲۹۳	لوله تراشه:
۲۹۳	آمبویگ:
۲۹۳	کپسول اکسیژن و مانومتر Oxygen - Manometer
۲۹۴	ونتیلاتور:
۲۹۴	پالس اکسیمتر:
۲۹۵	الکتروکاردیوگرام (۱۰-۱۰۰) E.K.G
۲۹۶	دستگاه دفیبریلاتور D.C SHOCK
۲۹۸	کیف احیاء:
۲۹۹	سوند ادراری:
۲۹۹	آسیراتور:
۳۰۰	د) تجهیزات لازم جهت معاینه بیمار:
۳۰۰	گوشی طبی Stethoscope

۳۰۰	فشارسنج Sphygmomanometer
۳۰۰	ترمومتر (تب‌سنج)
۳۰۲	دستگاه گلوکومتر (تست قند):
۳۰۳	جراغ معاینه Pen light
۳۰۴	و (تجهیزات لازم جهت آتل‌بندی):
۳۰۴	آتل گردنی (کولار):
۳۰۴	آتل کششی یا اسپلینت تراکشن Splint traction
۳۰۵	آتل سخت:
۳۰۵	آتل بادی:
۳۰۵	بان پچی:
۳۰۵	چاپ - لکوپلاست:
۳۰۶	بخیه:
۳۰۸	کیف کم‌های اولیه:
۳۰۹	چسب زخم:
۳۰۹	گاز (بانسمان):
۳۱۰	هد (تجهیزات رگ گیر و تریق ارون):
۳۱۰	آنژیوکت یا برانول:
۳۱۱	سرنگ:
۳۱۱	ست سرم:
۳۱۲	گارو:
۳۱۲	پوویدون آیوداین - بتادین:
۳۱۲	ی) تجهیزات ایمنی و حفاظت شخصی:
۳۱۲	ماسک یک‌بار مصرف:
۳۱۳	عینک محافظ:
۳۱۳	دستکش معاینه:
۳۱۳	جلیقه شیرنگ:
۳۱۳	سبقتی باکس Safty box
۳۱۳	اتوکلایو:
۳۱۵	تجهیزات مخصوص آمبولانس:
۳۲۵	فصل ۱۷ / واژه‌نامه
۳۳۹	«فهرست منابع»

بدون شک بسیاری از تلفات و آسیب‌های جبران‌ناپذیر با کمک به موقع، صحیح و دلسوزانه اطرافیان قابل‌بیشگیری است و مهم‌تر از آن توانایی تصمیم‌گیری سریع، صحیح و به موقع در بخش اورژانس به عنوان یکی از مهارت‌های فوریت‌های پزشکی است به نیاز به آموزش، بازآموزی و تمرین مکرر دارد.

اگر در طول حادثه فقط و فقط یک‌بار حادثه‌ای از قبیل تصادف، غرق‌شدگی، سوختگی، مارگزیدگی و ... برای یکی از نزدیکانتان اتفاق افتد و شما به دلیل اینکه مبانی امدادگری را کمک‌رسانی به مصدوم را نمی‌دانید، عزیزتان متحمل آسیبی جبران‌ناپذیر یا فوت می‌شود و دیگر نمی‌توان خود را بخشید در حالی که با یک دوره آموزشی کوتاه‌مدت می‌توان مهارت‌های لازم را آموخت و بکار گرفت.

از این رو فراگیری دانش و مهارت امدادگری اورژانس و فوریت‌های پزشکی برای هر انسانی ضروری بوده و در این راستا دوره‌های مدون آموزشی طراحی گردیده است که طی آن تمامی علاقه‌مندان و دانش‌آموختگان مرتبط می‌آموزند که چگونه در نقش امدادگر اورژانس و پرستار در فوریت‌های نام‌رطیفه نمایند.

کتاب حاضر به منظور تأمین بخشی از نیازهای آموزشی در زمینه فوریت‌های پزشکی، اورژانس و امدادگری با زبان ساده، روان و قابل فهم به صورت آموزش گام‌به‌گام در ۱۷ فصل جداگانه از قبیل آناتومی بدن انسان، ارزیابی مصدوم، احیاء قلبی ریوی مغزی (CPCR)، فوریت در آسیب‌های خاص و ...، آسیب‌های اسکلتی، بافتی و مهارت‌های برخورد با آن‌ها، داروهای OTC و یک فصل جدید با عنوان تجهیزات اورژانس و امدادی برای استفاده دانشجویان رشته‌های پرستاری و فوریت‌های پزشکی (EMS, EMT-B) مربیان، نجات‌گران، بهیاران، بهورزان، امدادگران و دیگر علاقه‌مندان تألیف و گردآوری شده است.

در تألیف این کتاب سعی شده است که نحوه انتخاب عناوین و موضوعات و همچنین محتوا و حجم مطالب صرفاً بر اساس نیاز فراگیران فوق بوده و بر طبق آخرین منابع و رفرنس‌های روز دنیا باشد.

امید است این کتاب که نتیجه چند سال کار و تلاش میدانی ما هست مفید واقع شده و موجب افزایش کمیت و کیفیت علم و مهارت فراگیران گردد. از آنجایی که این کتاب خالی از اشکال نیست خواهشمند است ما را در بهبود کیفیت کتاب و رفع اشکالات آن در چاپ‌های بعدی راهنمایی نمایید. پیشاپیش از خوانندگان عزیز که بر منت گذاشته و نظرات و پیشنهادهای خود را در مورد این کتاب به آدرس ایمیل ذکر شده ارسال می‌نمایند سپاسگزاری می‌شود.

«به آن امید که اندیشه‌های این سرگزشتار غرور نگیرد و دل‌هایمان همواره بی‌ریا و پاک باقی بماند.»

محمد علم‌خادمیان

تیرماه ۱۳۹۵

Mohammadali_haushanian@yahoo.com